

Niet Mediadictatuur maar Mediademocratie nekt Verdonk

Meer weten?

Internet

- www.nieuwsmonitor.net
- Twitter: *@Nieuwsmonitor*

Onderzoekers

Joep Schaper
Kasper Welbers
Maurits Denekamp
Martijn Krijt

Otto Scholten

- 06 51 513 921
- o.scholten@uva.nl

Nel Ruigrok

- 06 27 588 586
- nel@nelruigrok.nl

→ In het twistgesprek met Haroon Ali lamenteerde Rita Verdonk: “het is aan de media te wijten dat Trots op Nederland geen plekje in de Tweede Kamer heeft gekregen.” Volgens Verdonk waren zij en haar partijgenoten niet welkom bij de actualiteitenprogramma's, met uitzondering van Wat Kiest Nederland van RTL 4, waardoor de kiezer geen kennis heeft kunnen nemen van Trots' programmapunten. 'Wij leven in een mediadictatuur. De media bepalen welke partij interessant is voor de kiezer en welke niet. Als nieuwe partij kom je gewoonweg niet aan de bak.' Zo stelt Verdonk. Deze uitspraken lijken die van een slecht verliezer. Kijkend naar de aandacht in de betaalde en gratis landelijke dagbladen voor Verdonk en Trots (op Nederland) sinds haar breuk met de VVD doemt een heel ander beeld op. Niet een gebrek aan media-aandacht maar interne strubbelingen en een krachtig optreden van Wilders hebben de partij van Verdonk de das om gedaan.

→ Op 13 september 2007 is de breuk tussen Rutte en Verdonk een feit en gaat Verdonk als eenmansfractie verder in de Tweede Kamer. Trots op Nederland is geboren. In deze periode daalt de VVD in de peilingen waar Wilders stijgt. Er ontstaat een strijd op rechts met Verdonk als redelijk alternatief voor Wilders. Ondanks duidelijk minder aandacht voor Verdonk in de berichtgeving dan voor de PVV stijgt 'Ijzeren Rita' direct van 1 naar 5 zetels in de peiling. Een maand later stijgt zij direct door naar 20 zetels. Deze zetels gaan ten koste van zowel de VVD als de PVV. De partijen op rechts wisselen de zetels in de peilingen uit. In de lente van 2008, beleeft Verdonk met TON haar finest hour. Rita lijkt de strijd om de erfenis van Pim Fortuyn te winnen en stijgt naar een historisch hoogtepunt van 25 zetels. In deze maanden daalt de PVV tot onder de 10 zetels, terwijl de VVD voortkabbelt rond een zetelaantal van 15. Vanaf het voorjaar van 2008 kan Verdonk ook rekenen op aanzienlijk meer media-aandacht dan de partij van Wilders. De beslissende slag in de strijd op conservatief-rechts vindt plaats in het najaar van 2008. In deze periode komt Verdonk vooral negatief in het nieuws door interne conflicten. Zo doet de eerder opgestapte vertrouweling van Verdonk, Ed Sinke, een boekje open over haar leiderschap. “Narcistisch”, noemt hij Verdonk. De interne stabiliteit van Trots op Nederland blijft in deze maanden wankelen. Het resultaat is een daling in de peilingen. Tegelijkertijd kan Wilders zich sterk profileren tijdens de algemene beschouwingen. Waar Verdonk keldert, stijgt Wilders. Ondanks deze forse daling in de peilingen kan Verdonk blijven rekenen op ruime media aandacht. Pas begin 2009 krijgt Wilders meer aandacht dan Verdonk, maar dan is Trots op Nederland inmiddels gedaald tot 5 zetels in de peilingen. De slag op conservatief-rechts is gestreden en de winnaar is Wilders.

→ De gemiddelde aandacht voor de PVV en Trots op Nederland vanaf het moment dat Verdonk vertrok bij de VVD tot en met eind 2008 ontloopt elkaar nauwelijks. Waar Verdonk kon rekenen op gemiddeld 195 artikelen per maand in de landelijke dagbladen, kreeg de PVV er gemiddeld 198 per maand. Een marginaal verschil, zeker wanneer je het zetelaantal bekijkt per partij. Waar Verdonk alleen in de Kamer zat, was de PVV in deze periode vertegenwoordigd door 9 Kamerleden. Vergelijken met de aandacht voor een andere nieuwe partij, dan heeft Verdonk al helemaal niet te klagen. De Partij voor de Dieren van Marianne Thieme, goed voor 2 zetels in de Kamer, kon in dezelfde periode rekenen op gemiddeld 42 artikelen per maand.

→ Ook vanaf het moment dat Wilders de strijd op rechts heeft gewonnen blijft de aandacht aanzienlijk voor Trots op Nederland. Hoewel Wilders' PVV vanaf begin 2009 tot en met de start van de campagne in mei 2010 gemiddeld per maand in duidelijk meer artikelen wordt genoemd (178) laten de media de partij van Verdonk toch niet in een verdomhoekje zitten. Zij kan blijven rekenen op aanzienlijke media aandacht, gemiddeld 80 artikelen per maand. Dit is aanzienlijk meer dan de aandacht voor de Partij voor de Dieren. Zij wordt in gemiddeld 45 artikelen per maand genoemd. Alleen in de laatste weken voor de verkiezingen zien we een duidelijk verschil opdoemen. Waar Wilders vanaf 1 mei in 759 artikelen wordt genoemd, komt

Verdonk met Trots niet verder dan 145 artikelen. Overigens nog steeds aanzienlijk meer dan de 116 artikelen over de Partij voor de Dieren.

→ Eerder onderzoek heeft aangetoond dat partijen die de gelederen gesloten houden en met een sterke boodschap aanwezig zijn in het verkiezingsnieuws, een grotere kans hebben op een goede verkiezingsuitslag. Komen partijen en politici vervolgens ook in het nieuws over succesvolle peilingen en optredens in Kamer, in het land of tijdens debatten, dan verhoogt dat eveneens de kans op een goede uitslag. Deze ingrediënten ontbraken bij Trots waar ze bij de PVV wel aanwezig waren. Als nieuwe partij had Verdonk juist veel aandacht, omdat ze zich richtte op de niche rechts van de VVD. Daar kwam ze echter Wilders tegen en van hem heeft ze uiteindelijk de strijd op die flank verloren, niet door een gebrek aan media-aandacht. Tegen de tijd van de verkiezingen in 2010 was Verdonk geen nieuwe, maar een kleine partij die zich richtte op een bestaande niche, evenzo de Partij van de Dieren dat doet op Links. De kleine partijen, in zetelaantal en in de peilingen, hebben het inderdaad moeilijker. Zij vertegenwoordigen een kleiner deel van de (potentiële) kiezers en kunnen daarom rekenen op minder ruimte in de media. Maar ook hier heeft Verdonk weinig te klagen. Zelfs tijdens de verkiezingscampagne heeft Verdonk, in vergelijking met bijvoorbeeld de partij van Marianne Thieme, kunnen rekenen op relatief veel aandacht.

→ Niet een gebrek aan aandacht maar interne verdeeldheid en een sterk optreden van Wilders heeft gemaakt dat Trots (op Nederland) de strijd om de zetels heeft verloren. Verdonk ging hierdoor vanaf begin 2009, niet links, niet rechts, maar vooral stug naar beneden en was in de peilingen gemarginaliseerd aan het begin van de campagne. Een partij met 0 zetels in de peilingen vertegenwoordigt nu eenmaal een marginaal deel van de kiezers en zal daarom niet bovenaan het lijstje staan van de media. Dat is geen media-dictatuur, maar media-democratie.